

Yttrande över remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet gällande förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) instämmer i huvudsak med slutbetänkandet av *Förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden* (SOU 2023:20).

Bakgrunden till utredningen är en politisk överenskommelse, det så kallade Januariavtalet, om att ett generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade ska införas. Syftet med uppdraget har därför varit att föreslå hur ett generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden med möjligheter till begränsade undantag kan genomföras innanför den så kallade trålgränsen. Marina skyddade områden i uppdraget avser nationalparker, naturreservat, biotopskyddsområden och Natura 2000-områden i de delar av Sveriges sjöterritorium i havet inom vilka inga andra av Europeiska unionens medlemsstaters fiskefartyg har rätt att fiska. I uppdraget har det också ingått att ta ställning till om de inskränkningar av fisket som kan bli följden av dels förbudet mot bottentrålning, dels det utökade skyddet av Natura 2000-områden i havet som utredningen föreslog i sitt delbetänkande *Åtgärder på fiskeområdet för att skydda Natura 2000-områden i havet* (SOU 2022:66) kan medföra att enskilda har rätt till ersättning.

Generella synpunkter

Avsnitt 5.2 En utvidgning av bemyndigandet i 20 § fiskelagen, sid 54

”Utredningens förslag”: Genom en ny paragraf, 20 b §, i fiskelagen ska bemyndigandet i 20 § första stycket att meddela föreskrifter om hänsyn till naturvårdens intressen utvidgas.

Utvidgningen ska göras genom att det i paragrafens första stycke anges att begränsningen enligt 20 § första stycket andra meningen – dvs. att föreskrifterna

inte får vara så ingripande att fisket avsevärt försvåras – inte ska gälla föreskrifter om förbud mot fiske med trålredskap som släpas i botten i områden i havet som avses i 7 kap. 2, 4, och 11 §§ samt 27 § första stycket 1 och 2 miljöbalken.

I paragrafens andra stycke ska det anges att sådana föreskrifter som avses i första stycket endast får meddelas för fiske i de delar av Sveriges sjöterritorium i havet inom vilka inga andra medlems- staters fiskefartyg har rätt att fiska.”

SLUs kommentar: Förslaget löser en problematik vad gäller bottentrålning som är viktig med utgångspunkten att det är de preciserade bevarandevärdena för marina skyddade områden som ska styra utformandet av föreskrifter, och att hänsyn till fiskets bedrivande inte ska påverka föreskrifterna såsom nuvarande lagstiftning är formulerad. Att avgränsa detta enbart till en specifik fiskemetod, dvs. bottentrålning, är dock otillräckligt då även andra fiskemetoder kan behöva regleras om dessa äventyrar bevarandevärdena för ett skyddat område. Ett grundläggande syfte med att identifiera skyddade områden torde vara att just frångå överordnade principer om fritt tillträde och minimerad inverkan på pågående mark- och vattenanvändning som fiske till förmån för naturvärden i området. Det är därför mer ändamålsenligt att helt ta bort hindret mot att meddela föreskrifter om naturvårdshänsyn som avsevärt försvårar fisket. Särskilt i perspektivet av fastslagna internationella överenskommelser om att 30 % av havsområdena skall vara skyddade fram till 2030, varav en tredjedel skall vara strikt skyddade.

Specifika synpunkter

Inga ytterligare synpunkter

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Torleif Härd efter föredragning av koordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av forskarna Mattias Sköld, Ulf Bergström och Andreas Wikström alla vid institutionen för akvatiska resurser.

Torleif Härd

Linda Ferngren